

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◀ Godišnja pretplata 50 din ◀ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◀ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◀ Račun Poštanske štedionice br. 57.636 ◀ Oglasi po ceniku ◀ Rukopisi se ne vraćaju ◀

Beograd, 1 decembar 1937
God. VIII ◀ Broj 37

Na dan 1 decembra

Poslanica Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije jugoslovenskom Sokolstvu

BRAĆO I SESTRE!

Ove godine, kao i svake do sada od našeg narodnog i državnog ujedinjenja, okupili smo se da istinski i svečano proslavimo naš najveći državni praznik, koji je jugoslovensko Sokolstvo proglasilo i za svoj praznik već na I sokolskom saboru godine 1919 u Novome Sadu. Bratski pozdravljamo sve vas koji ste se o voga dana sabrali pod sokolskim zastavama širom naše domovine, da poslušno uzdignete svoj duh i svest ka visokim idealima slovenskog sokolskog bratstva.

Danas opet naročito iskreno i duboko svi osećamo, braćo i sestre, da smo jedna i jedinstvena sokolska porodica, ispunjena rodoljubivim oduševljenjem, i da nam sva srca kucaju jednom istom željom i težnjom, da u čvrstoj međusobnoj povezanosti, s povećanim naporima i s požrtvovnošću, opet položimo zavet odanosti i vernosti sokolske misli u nesebičnoj službi za čast, slavu i dobro Kralja, Naroda i Otadžbine.

Ovaj zavet, koji se ponavlja iz godine u godinu, i koji u naš sokolski krug uvek privodi novu braću i sestre, jeste ona tradicionalna veza svakoga pojedinca sa sokolskom idejom, koja je izraz naše unutrašnje duhovne zrelosti i odlučnosti, da svaki po svojoj slobodnoj volji i po vlastitom uverenju hoće da stupi u sokolske redove. Dana sokolska reč predstavlja odjek naše vere u vrednost naše narodne i državne misli i u misiju jugoslovenske sokolske ideje koja treba da obuzme i do najvećih žrtava osposobi naš narod da bude častan, viteški i junački u svakoj prilici i u svakome dobu. Služeći Sokolstvu, mi hoćemo i moramo da idemo napred, da živimo u slobodi i za slobodu i istinu, izbegavajući svaki nerad i sve zle oblike života.

To naglašavamo naročito danas, kada stojimo na pragu dvadesetogodišnjice naše slavne, drage i velike Kraljevine Jugoslavije. Istorija naših oslobodilačkih borbi, iz kojih se rodila Jugoslavija, daje nam moralno i materijalno pravo da svetujemo svaki 1 decembar i kao sokolski praznik. A ujedno sve ove borbe, u kojima je sa našim narodom učestvovalo i Sokolstvo, nameću nam i dužnost da i dalje radimo za dobro i svaki napredak naše jugoslovenske narodne celine. Bezbroj je boraca, koji su prolili krv na bojištima, da bi svojom krvlju poškropili kolevku naše zajedničke domovine. Ti mrtvi junaci bili su naša braća koje su rodile ljubljene majke, naše sestre. Krv je potpisala pismo našeg postanka, a mač je na nj udario svoj veličanstveni žig.

To naglašavamo naročito danas, kada se nalazimo u punome radu na izvršavanju velikih osnova sokoške Petrove petoletnice, koju jugoslovensko Sokolstvo želi da prinese kao svoj pozitivan dar pred prestolje Njegovog Veličanstva Kralja Petra II na dan Njegovog punoletstva.

Ima ljudi boraca...

Za 1 decembar 1937.

Ima ljudi boraca, kojima je borba strast života — i stradanje i uživanje —, koji se bore radi duha borbenosti, koji ranjeni ponovo skaču i sa junačkim srcem idu napred, a zaigraju se pri tome ponekad i prisnim životom, uvek sa dubokom radošću, i uvek bez računa i bez straha.

Ima ljudi boraca, po plemenitoj krvi, po gospodskom nasleđu, po prvobitnoj mašti, po starostavnim zapisima sudbine, koji neumorni, neodoljivi, oduševljeni, gluhi za sva šaptanja i razumnih i budala, slepi za sve sablasne strane u koso i u nazad, — samo trepte i drhte —, ali su nabijeni čudotvornom snagom, kao što je strela kada će otkinuta da poleti sa moćne tetive.

Ima ljudi boraca, što jedva nazirući cilj već izlevaju, ispražnjuju i vezuju svu svoju silu i već udaraju najkraćim putem kao munja i kao grom, nezavisni ni od kakvih prilika i okolnosti, iz srede svih kukavica, iznad svih mrtvih puhala sveta, na snebivanje i užas svih babešina, ispred svijetle mravi i radenika, a u pravcu veselog i bogatog ispunjavanja svoga zadatka, zato jer je čovečanski.

Ima ljudi boraca, uvek zaposleni na delu dograđivanja, stalno ponosni primeri koji svetle, klikćući neprekidno plamenita zazivanja koja zanose i osvajaju, živi ognjeni stupovi u večnom nizanju svoje rođene vrste, neprekidne i nesalomive verige uvek spremnog zagrljaja, povorke, kola, lanca svih junaka, udarni, moćni, božanski i ljudski u isto vreme.

Ima ljudi boraca, što su ih uvek čovečije majke radale, pa ih i naše majke radahu i radaju neizbežne, i onda seju, i punim zamahom iz blagoslovene utrobe ko zrela zrna prosipaju po životu šturih događaja i jalovih doživljaja, da dadu na danu vatreni pritisak nevidljive svetlosti, a u noći blistanje bezbrojnih sazvežđa i nedokučivih zvezda, i da tako u moru bezakonja budu zakon zakonitosti.

Ima ljudi boraca, i dokle god njih među nama ima, ima i života našega, ima i napretka i istorije naše, ima i slave i časti naše, i sa njima ćemo samo biti u najbližoj blizini velikog, snažnog, toplog i neustrašivog čovečanskog srca, koje je jedino kadro da peva himne sve sreće i sve slobode, kako na nebu, tako i na zemlji.

Ima ljudi boraca, koji nikad ne znaju da su izabrani, koji veruju da nisu najbolji, koji su religiozni nevernici, ali koji su duboko ubeđeni da su svoji, da su baš takvi, da su naročiti, da su

To naglašavamo naročito danas, kada u svima našim sokolskim jedinicama vri živ i plodan rad, da se dostojno pripravimo za X svesokolski slet u Pragu 1938, gde hoćemo da bratskoj Čehoslovačkoj zemlji pokazemo šta smo i kakvi smo.

I to naglašavamo naročito danas, kada u svemu svetu vladaju takvi odnosi i prilike, koji potresaju temelje humaniteta i mirnih odnosa međunarodnog života, kada se također i u našoj otadžbini javljaju najveće protivnosti, zle sklonosti i štetne posledice. To naglašavamo zato, da damo izraza svojim dužnostima i pravima, koje proističu iz osećanja sokolske

sada i tu jedini, i da je jednakost sa nejednakima uvek nejednakost.

Ima ljudi boraca, i u toj borbi idu i padaju, ali kada padnu, i kada već samrt zakucava ramena ovih megdanđija, oni još u poslednjem času dižu glavu i iz sveg grla viču: Borci, braćo, ne gledajte dole na nas, jer i pre nas je došlo, i posle nas će još mnogi neslomljeni doći do pobeđničkoga cilja.

Ima ljudi boraca, ponekada ih ne vidimo, ili se tako čini kao da ih nema, a kad se obazremo, trgnemo, osluhnemo, onda ih osećamo na sve strane kako se grče, otimaju, napinju, zatežu, tresu snagom, i kako se odjedanput kroz sve krajeve kruto zatalasava i kostreši glatka površina strašljivoga bitisanja, prosejavaju kroz buru i kroz maglu svetonici, i jedan životodavni pokret obuzimlje sve čestice, lomi stare inercije, usijava nove spojeve, rastvara, pretvara i tako stvara pravi, valjani i dobri život, čijem carstvu neće biti konca!

Dr. Laza Popović

Nj. Vel. Kralj Petar II pokrovitelj svečanog sokolskog plesa u Zagrebu

Njegovu Veličanstvo Kralj Petar II blagoizvoleo je preuzeti pokroviteljstvo svečanog sokolskog plesa, koji se održava na dan 1 decembra o. g. u Zagrebu.

Nj. Vel. Kralj Petar II darovao je zavesu Sokolskom domu u Tuzli

Sokolsko društvo Tuzla proslaviće na dan 1 decembra o. g. svoju 30-godišnjicu.

Povodom ove proslave Nj. Vel. Kralj Petar II blagoizvoleo je da Sokolskom društvu Tuzla podari krasnu zavesu za pozornicu novog društvenog doma.

Brat Đura Paunković, zamenik starešine Saveza SKJ, kod predsednika vlade g. dr. M. Stojadinovića

Predsednik vlade i ministar inostranih poslova g. dr. Milan Stojadinović primio je u subotu dne 19 o. m. u svom kabinetu u Ministarstvu inostranih poslova brata Đuru Paunkovića, drugog zamenika starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

odgovornosti prema našoj narodnoj i državnoj celini.

U uverenju, da će nam i ovogodišnji državni praznik proteći u bratskoj slozi, dostojanstvu i u duhu slovenskog sokolskog bratstva, bodreći nas na nove napore i na radosni sokolski polet, šaljemo svima i svakome bratski pozdrav.

Da živi naš mladi Kralj!

Da živi Kraljevski Dom!

Da živi Jugoslavija!

Da živi slovensko Sokolstvo!

ZDRAVO!

SAVEZ SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

† Profesor brat dr. Karel Vajgner

U subotu 20 o. m. umro je u Pragu brat dr. Karel Vajgner, jedan od najistaknutijih češkoslovačkih sokolskih radnika. Pokojni brat dr. Vajgner bio je redovni profesor anatomije na Karlovom univerzitetu u Pragu, na kojem je ove godine bio izabran za prorektora. Kao odličan naučenjak uživao je svetski glas.

Svoje veliko znanje i svoje vanredne sposobnosti brat dr. Vajgner posvetio je radu na polju fizičkog vaspitanja u Češkoslovačkoj. Razume se, da je kao osvedočeni pristalica Tirševog učenja radio na tome, da se u oslobođenoj domovini u državnim ustanovama akceptira Tiršev sistem i sprovodi fizičko vaspitanje naroda po sokolskim principima. Na inicijativu brata dr. Vajgnera i po njegovoj koncepciji izradila je ČOS već god. 1919 jedan memorandum vladi s predlogom da se osnuje Tiršev državni institut za fizičko vaspitanje. Ovom pitanju brat dr. Vajgner posvetio je veliki deo svog životnog rada i energije i u prvom redu je njegova zasluga, da je konačno ipak došlo do osnivanja Tirševog instituta. Dok taj institut ne počne s radom, održavaju se na praškom univerzitetu državni tečajevi u kojima se vaspitavaju nastavnici gimnastike za srednje škole. Za direktora ovih tečajeva bio je odmah posle rata imenovan brat dr. Vajgner, koji je vršio ovu funkciju sve do svoje smrti. U mnogobrojnim naučnim raspravama brat dr. Vajgner obradio je pitanje školske gimnastike te je zastupao stanovište, da fizičko vaspitanje u školama ne sme da bude predmet, nego uopšte temelj vaspitanja; svi učitelji naime trebaju da pomažu rad učitelja gimnastike. Brat dr. Vajgner se je zauzimao za uvedbu školskih lekara, kao i za naobrazbu lekara za službu kod sportskih i gimnastičkih organizacija. Kao predsednik savetodavnog odbora ministarstva za narodno zdravlje i ministarstva za fizičko vaspitanje stavio je dr. Vajgner predlog da se donese zakon o obaveznom fizičkom vaspitanju.

Brat dr. Vajgner bio je oduševljeni pripadnik sokolske organizacije, u kojoj je zauzimao vidne funkcije; do ove godine je bio član predsedništva ČOS. Dr. Vajgner je stavio svoje bogato stručno znanje u službu Sokolstva. U sokolskim listovima napisao je mnogo odličnih rasprava. Njegovo poslednje predavanje, koje je održao ove godine u Brnu i koje je izišlo i u štampi, bilo je „Naš zadatak, smer i cilj posle 75 godina“. U jednom svom pismu, koncem ferija, napomenuo je pokojni brat dr. Vajgner, da je ovo predavanje bilo verovatno njegovu zadnje predavanje. Njegova slutnja ga nažalost nije prevarila.

Češkoslovački narod gubi sa bratom d-rom Vajgnerom velikog čoveka, češkoslovačko Sokolstvo idealnog radnika a praški univerzitet odličnog stručnjaka. Treba ovde osobito podvući, da je pok. brat dr. Vajgner bio veliki prijatelj našega naroda.

U nedelju dne 21 o. m. održana je u Tirševom domu u Pragu žalobna sednica predsedništva ČOS za pokojnim br. dr. Vajgnerom, na kojoj je održao žalobni govor starešina ČOS br. dr. St. Bukovski. U sredu 24 o. m. bio je pogreb, kome je prisustvovalo predsedništvo ČOS i veliki broj članstva praških sokolskih

društava u civilnom odelu sa sokolskom značkom. Uveče posle pogreba održana je u Tirševom domu komemoracija, na kojoj je govorio o životu, radu i zaslugama pokojnog brata d-ra Vajgnera prosvetar ČOS br. A. Krejči.

Saučešće Saveza SKJ ČOS povodom smrti br. dr. Vajgnera

Povodom smrti eminentnog naučnika i sokolskog radnika brata prof. d-ra Karela Vajgnera, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije uputio je bratskoj Češkoslovačkoj obci sokolskoj sledeće br-zojavno saučešće:

„Molimo da primite izraze našeg dubokog bratskog saučešća povodom smrti velikog naučnika i Sokola brata d-ra Vajgnera. Slava njegovoj svetloj uspomeni!”

Zahvala porodice pokojnog T. G. Masarika jugoslovenskom Sokolstvu

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije primio je od brata Jana Masarika, češkoslovačkog poslanika u Londonu, u ime porodice pokojnog Pretsednika-Osloboditelja T. G. Masarika, sledeću zahvalu:

London, 10 novembra 1937.

Poštovana braćo!

Izraz saučešća, koje ste iskazali u ime jugoslovenskog Sokolstva našoj porodici prigodom smrti našeg oca, duboko nas je ganuo. Od svega srca smo vam zahvalni za učešće kao i za spomen, koji ste posvetili našem ocu. Molim vas u ime porodice, da primite našu najsrdačniju zahvalnost.

S izrazom najodličnijeg poštovanja i sa sokolskim pozdravom

Vaš

Jan Masarik

NACELNIK SOKOLSKE ŽUPE MOSTAR BRAT ČOLIĆ VRACEN U MOSTAR

Rešenjem nadležnog ministarstva vraćen je na službu u Mostar naš poznati sokolski radnik brat Petar Čolić, načelnik Sokolske župe Mostar, koji je svojevremeno bio iz Mostara premešten u Jagodinu.

ODLIKOVANJE BRATA FRANA GREGORICA

Brat Frano Gregorić, viši savetnik Ministarstva saobraćaja i član revizionog odbora Saveza SKJ odlikovan je za savesno vršenje službe češkoslovačkim ordenom Belog lava IV stepena i oficirskim redom Rumunske zvezde. Bratski čestitamo!

SAVEZ SKJ PODELIO JE DOSADA SKORO 8 MILIJUNA DINARA ZA SANACIJU SOKOLSKIH DOMOVA

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije podelio je do sada sokolskim jedinicama, društvima i četama, na ime sanacije sokolskih domova iznos od 7,900.000 dinara.

OTSEK SAVEZA SKJ ZA SOKOLSKU PETROVU PETOLETKU

U okviru izvršnog odbora Saveza SKJ sastavljen je posebni osek za Sokolsku Petrovu petoletku, koji sačinjavaju: zamenik saveznog starešine brat arh. Milivoje Smiljanić, kao pretседnik, te braća: Brzaković, inž. Radulović, d-r Pihler, prof. Stanojević, Cvetković i dr. I. M. Čok.

ZADOVOLJSTINA SOKOLSKOM RADNIKU

Kao što je poznato, na ovogodišnjem proletnjem zboru Sokolstva Ljubljane i ljubljanske okolice, koji je održan na letnjem vežbalištu ljubljanskog Sokola, održao je sakupljenom Sokolstvu jedan prigodan govor načelnik Sokolske župe Ljubljana brat Franjo Lubej. Radi toga govora, koji je s izvesnih strana bio posve krivo tumačen, uprava policije u Ljubljani kaznila je brata Lubeja sa 500 dinara globe. Brat Lubej se je radi te kazne žalio Kr. banskoj upravi u Ljubljani kao prizivnoj in-

stanci, ali je ova žalbu odbila. Nato je brat Lubej uložio žalbu upravnom sudu u Celju.

Prošlih dana stiglo je rešenje upravnog suda u Celju s datumom od 22

oktobra 1937, kojim se uvažuje žalba brata Lubeja i poništava odluka o potvrdi kazne od strane Kr. banske uprave s obrazloženjem, da je ta odluka protuzakonita.

Č I T A J T E

S O K O L S K I

G L A S N I K !

NAŠA VOJSKA I MORNARICA NA X SVESLOVENSKOM SLETU U PRAGU

Češkoslovačko ministarstvo narodne odbrane pozvalo je našu vojsku i mornaricu da uzme učešća u nastupima na X sveslovenskom sletu u Pragu naredne godine. Naše Ministarstvo vojske i mornarice odazvaće se tome pozivu, a vežbe za ovaj nastup sastaviće brat Ivan Kovač, zamenik načelnika Saveza SKJ, s čijim je sastavima i do sada naša vojska i mornarica uvek sjajno nastupala na svim sletovima.

RUSKO SOKOLSTVO

Rusko Sokolstvo u emigraciji je razdeljeno u dva tabora, što vrlo štetno utiče na razvoj ruskog Sokolstva...

Najviše ruskih sokolskih društava u emigraciji postoji u Jugoslaviji (30), u Francuskoj postoji 15 društava...

Tkačeva i od N. Kadesnikova. Publikacija donosi mnogo zanimljivih slika iz istorije ruskog Sokolstva...

BELGIJANCI O SOKOLSTVU

U oficijelnom časopisu Kraljevskog belgijskog gimnastičkog saveza „La Zinnastik“ objavljuje predsednik saveza...

3) Sastavljena je vežba sa muzikom isprobana od veće grupe prosečnih vežbača i vežbačica (3 kolone po 24 = 72).

Tek posle ovih predradnja dobile su su sletske vežbe za Prag svoj konačni oblik.

IV. Struktura vežbi

1) Osnovna jedinica za vežbe je četvorica, koja je doduše za razne promene manje prikladna od trojice...

2) Ceo vežbovni sastav ima: uvod, I, II i III deo; završetku III dela sledi odmah bez prekida stik napred i ostup sa vežbališta.

Vežba se u 4/4 taktu, jedino II deo ima 3/4 takt, koji poživu ceo sastav i gde se nalazi vrhunac vežbe.

Sastav ima 176 taktova, i to:

- a) uvod: 4 takta; b) I deo: 60 taktova; c) II deo: 68 taktova; d) III deo: 44 takta.

Za prednjaka, koji uvežbava sastav, važno je da ima pred očima to, da se svede broj taktova — obzirom na ponavljanje gibova i pojedinih delova...

a) U uvodu čeka vežbač (ica) na početak vežbe; stoji u stavu »na mestu voljno« a na početak zadnjeg takta prelazi u stav »mirno«.

b) I deo ima 44 takta vežbe u koloni dvojnih redova, odnosno u prestrojenjima, a 16 taktova vežba se u prostom rastupu.

c) II deo vežba se u 3/4 taktu; sve glavne radnje izvode se na prvu četvrtinku takta, dok je druga i treća četvrtinka ispunjena prelazom iz giba u gib ili je mrtva, bez pokreta.

d) 44 takta III dela potpuno se poklapaju sa I delom sa razlikom, da je u II delu pozdrav na završetku, a sastup na početku.

Prema tome ima ceo sastav za članove i članice: 44+8+17=69 taktova. Kod vežbi za čete je broj taktova još manji, jer se vežbovni motiv u I i III delu: prelaz u vrstu, vežbanje u vrsti i prelaz nazad u kolonu dvojnih redova (6 taktova) 3 puta ponavlja.

3) Sastav ima najvažnije osnovke prostih vežbi. Klonovi, sukovi, čučnjevi, ispadi, razni lukovi i krugovi, spojeni u logičnom poretku, a prema ritmu muzike, su bistven deo sastava.

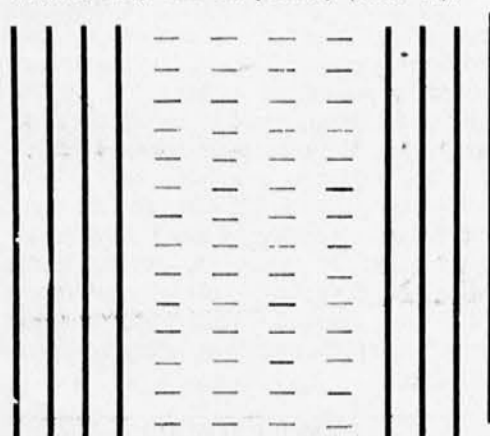
4) Pojedini elementi povezani su u vežbovne motive, koji se poklapaju i odgovaraju motivima muzike. U I i II delu imaju motivi po 4 takta, u II delu, gde je vežba življa, i po 8 taktova.

5) Ceo sastav ima tri prelaza; od njih se dva ponavljaju.

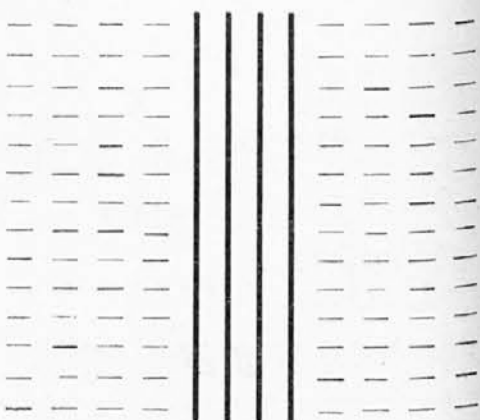
V Tok vežbe

Vežba počinje pozdravom: pozdrav desnom, pozdrav levom, pozdrav svima. Ceo odred, zbijen u kolonama dvojnih redova, kreće se čvrstim koracima napred.

Kolone članova i četa izvrše prvo prestrojenje i prelaz u vrstu. Za čas se promeni i oblik kolona članica, pa se odmah vrati u svoj osnovni položaj (slika 11).

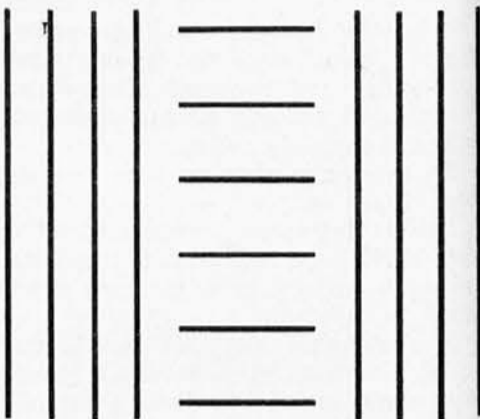

U svim jednostavnim pokretima teče vežba članova u vrsti odnosno u koloni po jedan, dok članice izvode dvostruke okrete u koloni dvojnih redova.

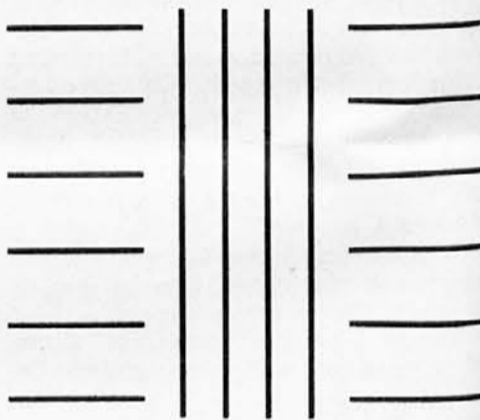

Članice izvode vežbu na dve strane: svi neparni brojevi vežbaju na desnu stranu, svi parni brojevi na levu stranu i obratno.

Tome sledi prelaz članica u horizontalne vrste, a članova u vertikalne vrste (sl. 13). — U toj formaciji izvode članice živahne pokrete, spojene poskocima, uz lepi narodni glazbeni motiv, dok se vežba članova u vrsti, odnosno koloni po jedan podeli na dve strane...

I ponovo se menja slika: članovi prelaze u horizontalne vrste, članice i čete u vertikalne (sl. 14).

U toj formaciji teče vežba živo dalje, a vodi ju isti glazbeni motiv kao u prijašnjoj formaciji.

Za čas se opet slika menja: sve grupe se vraćaju u osnovnu formaciju, u kolone dvojnih redova. Iz toga sledi prelaz u rastup; vežbači i vežbačice stupaju napred, strance i nazad. Sve je u živahnom pokretu; izgleda kao da je nastao kaos: dok jedni idu napred, kreću se drugi natrag, dok se jedni okrenu na desno, drugi izvedu okret na levo.

Sledi II deo, izveden u 3/4 takta. Vežba postaje temperamentnija. U živom neprekidnom ritmu, sad visoko, sad nisko, kreće se ceo odred. Postignuta je kulminacija: poskoci, zibanja, trčanje, čeonni krugovi, spojeni podlaktnim krugovima su glavna karakteristika tog dela.

Siedi III deo, u kome se ponavljaju pokreti iz I dela; tempo je mirniji, pokreti umereniji. Sa pozdravom završava vežba, uz zvuke poznate meicidije: »Mi smo Sokoli, mi Jugosloveni...« — Vežbi je pripojen sastup napred i u živahnom ostopunom maršu izlazi odred sa sletišta.

VI Metod uvežbavanja

Prvo i najvažnije kod uvežbavanja je, da prednjak dobro pozna vežbu, da ne čita pred vustom pojedine delove iz teksta, već da se za svaki čas dobro pripremi.

Završna reč

Braćo prednjaci i sestre prednjakije, na posao! — Navikli smo da radimo ozbiljno tek četrnaest dana pred sam slet. Onda se tužimo na vežbe, tužimo se na vežbače, jadikujemo da nema

O vežbama za nastup našeg članstva na X svesokolskom sletu u Pragu

I. Osnovne misli

Sokolstvo vaspitava svoje članstvo prvenstveno putem telesnog vežbanja. Sistem tog vežbanja treba da je takav, da usavršava vežbača telesno i duševno i da ima stalno u vidu napredak.

Važan deo tog sistematskog rada su proste vežbe. One sačinjavaju osnovu za sav ostali rad, potpomazu discipliniranju širokih masa te igraju vidnu ulogu prilikom smotre sokolskog rada, prilikom javnih vežbi i sletova, gde treba da se prikažu rezultati rada i napretka.

Zato treba kod sastavljanja prostih vežbi imati u vidu:

1) Vežbe moraju odgovarati sposobnosti vežbača, a ne smeju biti suviše lake i jednostavne, jer treba da igraju važnu ulogu u razvijanju i jačanju volje. Vežbač mora da se kroz duže vreme trudi, da ih savlada. Takvim radom učvršćava se i smisao za zajednicu, jer zajednički napor sa istim ciljem vežu, spajaju — pojedinac se navikava raditi u korist celine.

2) Vežbe moraju biti u skladu sa fiziološkim načelima, treba da pravilno i srazmerno optereće ceo organizam, da odstranjuju štetne posledice neprirodnog načina savremenog života i tako uspostave ravnotežu snaga u telu. Vežbač treba da posle vežbi poživu.

3) Vežbe moraju zadovoljavati u estetskom pogledu, zato ne smeju biti monotone, isti pokreti, odnosno isti vežbovni motivi ne smeju se suviše često ponavljati; potrebne su promene prestrojenjima i time menjanje osnovnog oblika vežbe; živi pokreti moraju se menjati mirnijim; vežbe moraju biti u skladu sa muzičkom pratnjom itd.

4) Vežbe moraju odgovarati temperamentu vežbača, jer će samo tada dati i unutarnje zadovoljstvo.

5) Vežba mora imati jednu osnovnu ideju (rodoljublje, čežnju, borbenost), jer joj daje time sadržinu, koja oduševljava vežbača i posmatrača.

Vežbe, koje su sastavljene prema izloženim načelima, imaju vaspitnu vrednost, zadovoljavaju vežbača, koji ih s veseljem uvežbava i posmatrača, koji ih s uživanjem gleda. Samo s ovakvim vežbama može se računati na siguran uspeh.

Vežbama za X svesokolski slet u Pragu nastojalo se je udovoljiti iznetim načelima.

II. Zajednički nastup članstva SKJ u Pragu

Velika prostranost sletišta u Pragu zahteva nastupe sa većim brojem vežbača. Međutim prilike u kojima se nalazimo ne dozvoljavaju da bi povelu u

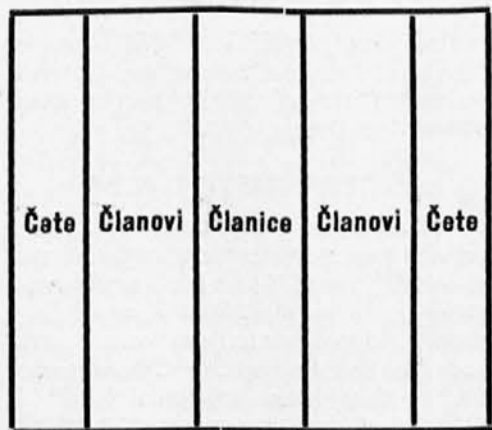
Prag veće mase vežbača. Da bi ipak mogli postaviti na sletišta što veći broj vežbača, odlučeno je, da istovremeno vežbaju članovi, članice i čete.

Svaka od pomenutih grupa vežbače svoj sastav, ali su svi sastavi među sobom u vezi, ne samo muzičkom pratnjom, već i celom strukturom vežbe te sačinjavaju harmoničnu celinu; često se — na markantnim mestima sastava — pokreti sviju grupa potpuno poklapaju.

Obzirom na verovatan odnos broja pojedinih grupa (čete: članice: članovi = 1:2:3), obzirom na samu vežbu i na efekte boja za vreme vežbanja, potrebno je, da je raspored grupa u odred sledeći:

- a) u središtu nalaze se članice; b) desno i levo od članica su članovi, podeljeni time na dva jednaka dela; c) desno i levo krilo zauzimaju čete, također podeljene u dve polovine. (Slika 1).

Sl. 1.

Svaka grupa biće postrojena prema broju vežbača u više kolona dvojnih redova. Dubina kolona mora biti u srazmeru sa širinom celog odreda, da daje estetsku sliku (zlatni rez).

III. Postupak kod sastavljanja vežbi za Prag

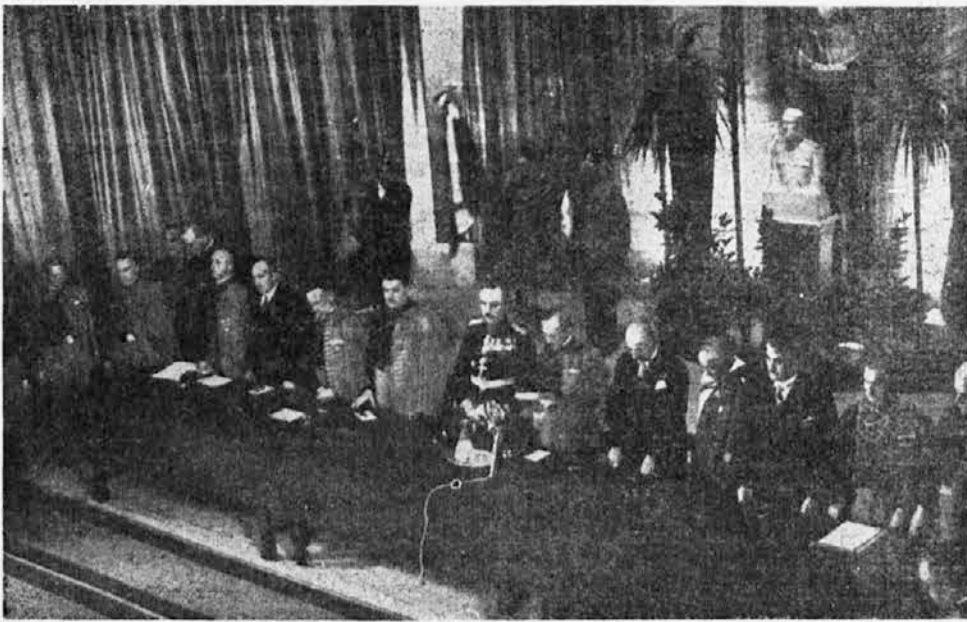
Kod sastavljanja vežbi za Prag postupak je bjo sledeći;

1) Izgrađen je tačan kostur, prema kojem se komponirala muzička pratnja za vežbe. U tom kosturu određen je broj delova vežbe i broj taktova za svaki deo. Tačno je označeno, gde se vežba na mestu, a gde treba da se vrši kretanje i gde su prelazi. U tom planu određeno je i gde ima biti vežba življa, gde je vrhunac pa stišavanje i prelaz u završnu mirniju fazu. Važni delovi još su detaljnije obrađeni.

2) Prema ovom osnovnom planu izrađena je muzika, a po muzici sama vežba.

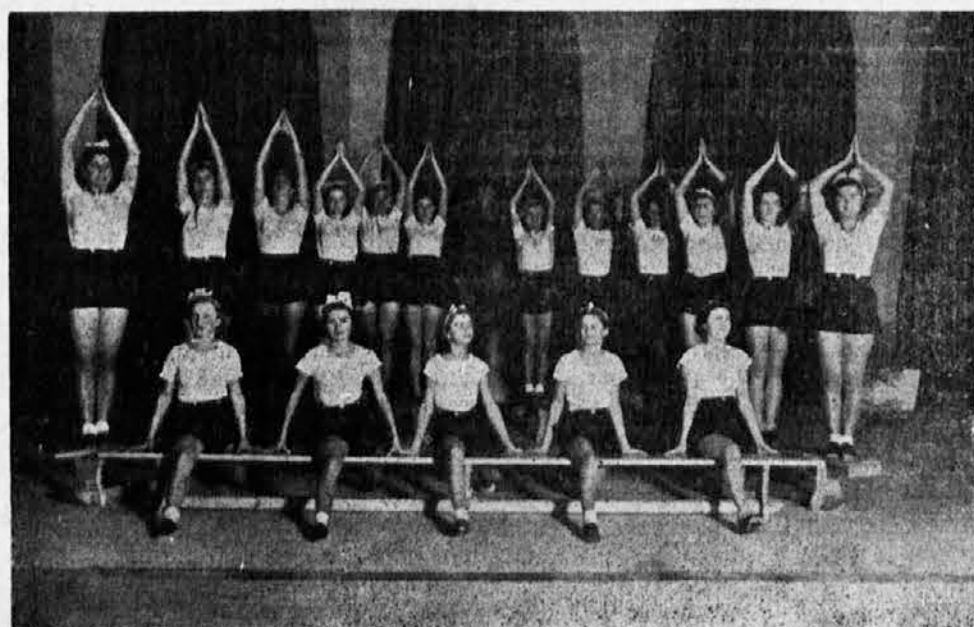

Sa svečanog otvorenja Sokolskog doma Kralja Aleksandra I u Sarajevu

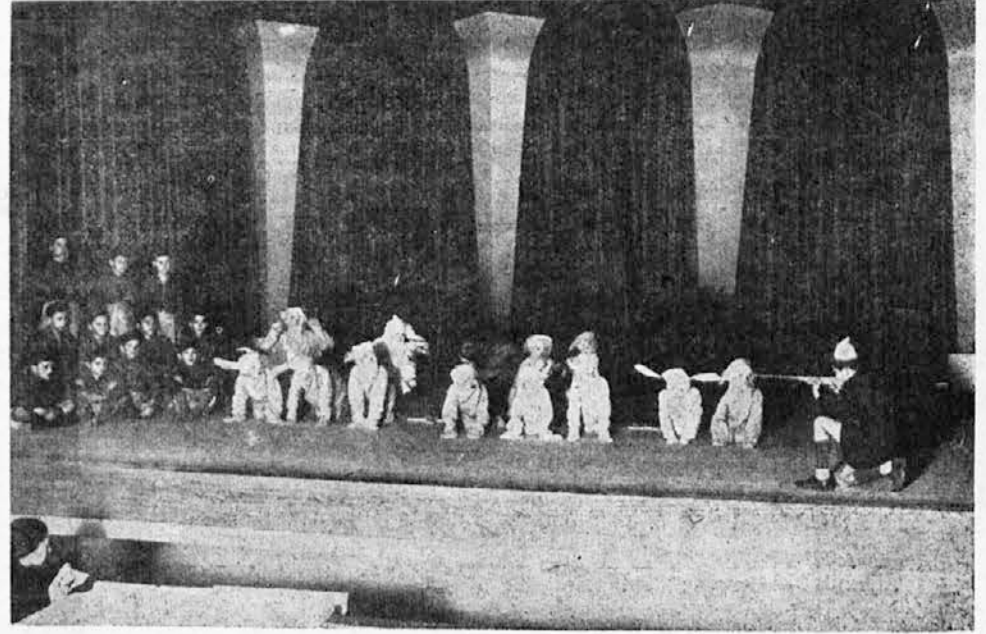
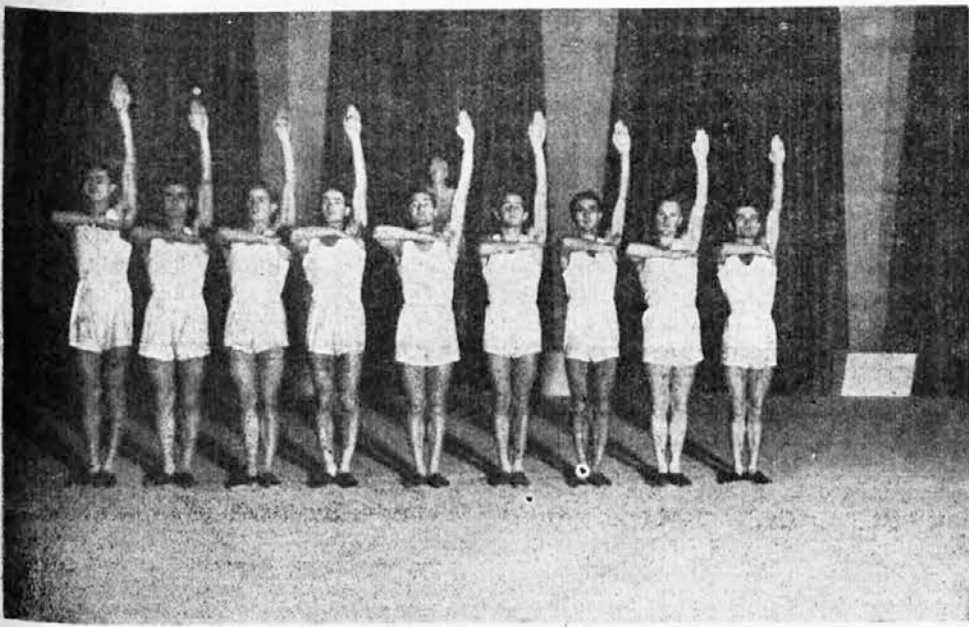

Slike s leva na desno: Za vreme svečanog otvaranja novog Sokolskog doma. — Uprava Sokolskog društva Sarajevo matica sa starešinom br. Al. Starčevićem. — Brat Dimitrije Lazov, član Junaka u Sofiji i počasni član Sok. društva Sarajevo-matica na svečanom otvorenju Sokolskog doma u Sarajevu. — Bugarski Junaci i Junakinje na otvorenju Sok. doma u Sarajevu.

Sa sokolske akademije u Sarajevu

Slike s leva na desno: „Budenje cveta“ — izvele naraštajke Sok. društva Sarajevo-matica. — Nastup naraštajka na spravama. — „Devojčice i bube-mare“ — izvela ž. deca Sok. društva Sarajevo-matica

Slike s leva na desno: „U boj“ — izveli članovi Sok. dr. Sarajevo-matica. — „Zečiči“ — izvela m. deca Sok. dr. Sarajevo-matica. — „Bojarski ples“ — izvele ruske Sokolice u Sarajevu. — Odeljenje ruskih Sokola na sokolskoj izložbi u Sarajevu.

Predavanje brata Dimitrija Lazova u Sarajevu

Prigodom nedavnog otvorenja novog Sokolskog doma u Sarajevu, kojoj su svečanosti učestvovali i bugarski Junaci iz Sofije, njih tridesetorica braće i sestara, na čelu sa starešinom Vitoške junačke oblasti bratom Anastasovom te sa bratom Dimitrijem Lazovom, bivšim starešinom Saveza bugarskih Junaka, koji je ujedno i počasni član Sokolskog društva Sarajevo-matica, održao je brat Lazov u novom domu predavanje o temi „Junaštvo u istoriji Južnih Slovena“.

Ovome predavanju prisustvovala su najuglednije ličnosti Sarajeva, među kojima pretstavnici vojske, državnih i samoupravnih vlasti, brojnih nacionalnih i kulturnih udruženja i ustanova, veliki broj Sokolstva i građanstva.

Predavanje je trajalo skoro jedan sat i po, te su izlaganja brata Lazova, koji je poznat kao odličan govornik i ideolog slovenske uzajamnosti, bila često praćena oduševljenim aplauzom i manifestacijama.

Sadržaj predavanja brata Lazova bio je vanredno zanimljiv, aktuelan i zna-

čajan. Završavajući svoje predavanje brat Lazov je rekao među ostalim, da će slovenska ideja uspeti i preporoditi sve Slovene ako svi slovenski političari i narodi budu prožeti velikom i apostolskom slovenskom mišlju Tirševom. Posebno je brat Lazov pri koncu istakao veliku ulogu Sokola i Junaka u radu na međusobnom zbliznju i duhovnom ujedinjenju Južnih Slovena, a čemu se mora posvetiti puno više smisla i pažnje u interesu slovenske kulture, postojanosti i budućnosti.

Na kraju je predavač bio pozdravljen dugotrajnim aplauzom i čestitanjem.

Brat Staja Stajić počasni član Vitoške junačke oblasti

Istoga dana u Sarajevu, u svečanoj dvorani novog doma, održana je jedna sokolsko-junačka intimna svečanost u krugu velikog broja članova uprave Sokolske župe Sarajevo, pretstavnika Sokolskih društava: Sarajevo-Matica, Novo Sarajevo, Vratnik, Bistrik i članova Ruskog Sokola. Naime, starešina Vitoške junačke oblasti brat Anastasov predao je bratu Staji Stajiću, članu uprave Saveza SKJ, bivšem starešini i sadanjem članu uprave Sokolske župe

Beograd, diplomu počasnog člana Vitoške junačke oblasti.

SPOMEN-DAR SOFIJSKOG DRUŠTVA JUNAK SOKOLSKOM DRUŠTVU SARAJEVO-MATICA

Prigodom svečanosti otvorenja novog Sokolskog doma u Sarajevu, starešina sofijskog društva Junak, brat Georgi Popvasiljev, predao je Sokolskom društvu Sarajevo-matica kao uspomenu

krasnu vazu od čistog starog kazanjskog srebra.

CESTITKE KRALJ. NAMESNIKA GG. D-RA R. STANKOVIĆA I D-RA I. PEROVIĆA

Svečano otvorenje novog Sokolskog doma u Sarajevu pozdravili su među prvima brzojavnim čestitkama Krajevski Namesnici g. g. dr. Radenko Stanković i dr. Ivo Perović.

Osvećenje zastave i spomen-česme Sokolskog društva Ljubovija

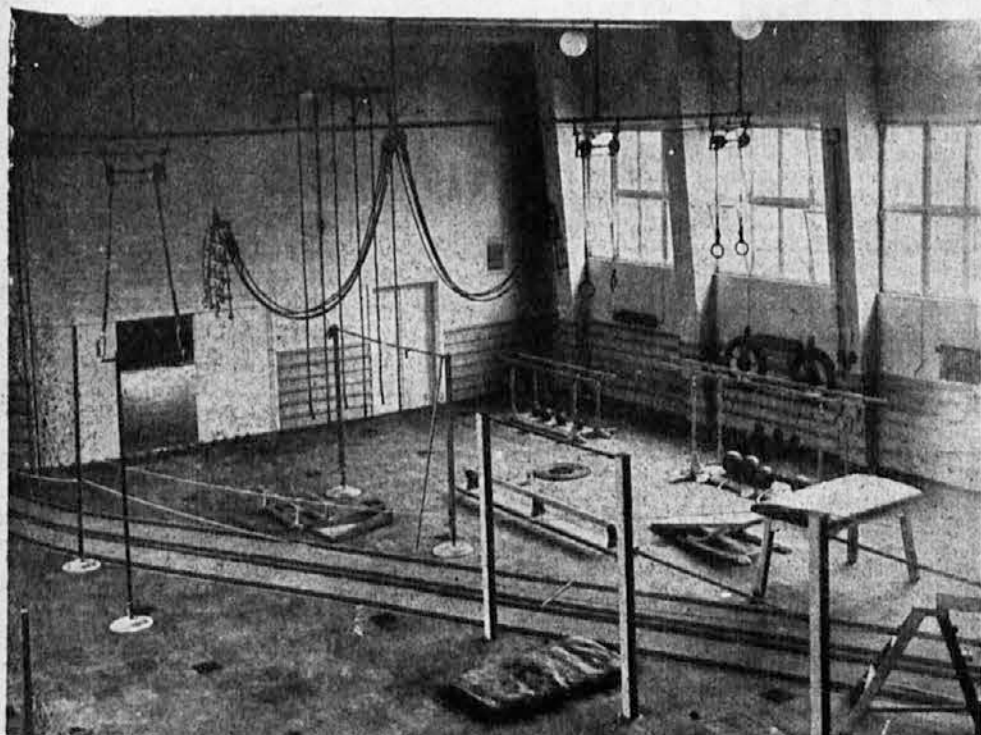
Ljubovija je imala ovih dana jednu lepu i retku sokolsku svečanost. Osvetila je svoju sokolsku zastavu, kojoj je kumovao njen darodavac brat Risto Polić, trgovac iz Beograda, i spomen-česmu, koju je društvo podiglo kao jednu od svojih zavetnih misli u Sokolskoj Petrovoj petoljetci.

U nedelju 14 novembra tek. g. oko 10 časova pre podne počeli su dolaziti gosti, braća i sestre i narod iz okoline. Zatim je formirana povorka Sokola iz mesnog Sokolskog društva i Sokola Sokolskog društva Zvornik, koje je uzelo vidnog učešća u ovoj svečanosti. Sokolska povorka sa mnogobrojnim građanstvom, koju je predvodilo znamenitije udruženje s muzikom na čelu, krenula je po kuma i zastavu, i zatim došla

pred ovađnju crkvu, gde je izvršeno osvećenje zastave.

Zastavu je osvetio sveštenik brat Aleksandar Kozlov uz asistenciju sveštenika brata Tihomira Petrovića, starešine bratske Sokolske čete Pecka. Posle je brat Kozlov predao osvećenu zastavu uz lep govor kumu i darodavcu bratu Poliću, a ovaj, uz nekoliko prigodnih reči i lepih želja upućenih Sokolskom društvu Ljubovija, starešini društva bratu Dordu Popoviću, koji je zahvalivši se kumu zastavu predao zastavniku, da je ponosno nosi i čuva.

Posle osvećenja zastave starešina brat Popović, pozdravivši prisutne izaslanike, održao je prigodan govor, za vreme koga se blicalo Njegovom Veličanstvu Kralju i Krajevskom Domu. Isto tako održao je vrlo lep patriotski govor izaslanik bratske Sokolske župe Tuzla, brat Stjepan Škvorc, starešina Sokolskog društva Srebrenica, pa je povorka na čelu sa osvećenom zastavom krenula

Jedan ugao velike vežbaonice novog Sokolskog doma u Sarajevu

Osvećenje zastave Sok. društva Ljubovija

